

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון מ' - פרשת וזאת הברכה תשפ"ה

אדום, ובודאי לא אצל 'סיני' שהוא המקום של בני ישראל. אבל אצל 'פארן', שזה ישמעאל, מידת הדין לא התמתקה לגמרי, ולכן כתוב 'הר פארן' שעדיין יש אצלם את מידת הדין, שלכן כמעט שאין מצאצאיהם גרים.

יום שלישי

גדולת משה רבינו - ידיעת כל התורה

ידועים דברי האר"י הקדוש, שיש בתורה שישים ריבוא אותיות, וכנגדן יש שישים ריבוא פירושים על כל אות בתורה, שהם מכוונים כנגד כל נשמה ונשמה מבני ישראל, שיש גם שישים ריבוא נשמות לבני ישראל.

כעין זה רימזו בעל 'מגלה עמוקות' על המילה 'ישראל' שהיא ראשי תיבות 'יש שישים ריבוא אותיות לתורה', שלכל נשמה יש את הפירוש שלה לתורה.

היחיד בעולם שזכה לכל שישים ריבוא הפירושים, היה משה רבינו עליו השלום, שבגלל שהנשמה שלו כללה את כל הנשמות של עם ישראל מאז ועד היום, לכן גם זכה לכל הפירושים. ולא זו בלבד, אלא שכל אחד מבני ישראל זוכה לפירוש שלו דרך משה רבינו, שמכוחו משיג כל אחד ואחד מישראל את חלקו ודרכו בתורה, הנקראת 'תורת משה'.

אחד הפסוקים האחרונים של התורה מתאר את גדולת משה רבינו על פני כל הנביאים: **'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה'**, כותב על כך מרן 'אביר יעקב' בספרו 'דורש טוב', שזהו השבח הכי גדול שנאמר על משה, זה שהוא ידע את כל שישים ריבוא הפירושים של התורה, מה שאי אפשר להבין בשכל אנושי איך אדם אחד ידע שישים ריבוא פירושים על כל התורה.

ומסביר על פי זה גם את הפסוק בתהילים: 'יפיית מבני אדם חן הוצק על שפתותיך', ומסביר שזה הולך

מה היה לפני מתן תורה: **'ה' מְסִינִי בָּא וְזָרַח מְשִׁעִיר לָמוֹ הוֹפִיעַ מֵהָר פָּאֲרָן וְאַתָּה מְרַבֵּבֶת קֹדֶשׁ מִיָּמֵינוּ אֶשְׁדֵּת לָמוֹ'.** הפירוש של הפסוק הזה הוא, שלפני שהקב"ה נתן את התורה לבני ישראל, הוא שאל את האומות האם הם רוצים לקבל את התורה, והם סירבו.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' דקדק בלשון הפסוק: מדוע לא כתוב 'הר סיני' ו'הר שעיר', מה הטעם שהתורה לא הזכירה במקומות אלו את המילה 'הר', והזכירה רק 'סיני' 'שעיר', ואילו רק על הר פארן נזכרה המילה 'הר', שנאמר 'הר פארן', מה הסיבה לזה?

מסביר רבינו על פי מה שמובא מהמקובלים הקדושים, שאפילו שהאומות סרבו לקבל את התורה, אבל עצם מה שהקב"ה הציע להם לקבל את התורה באותה שעה הוא הכניס בהם קצת 'ריח תורה', ומכח אותו 'ריח תורה', יש בקרב אומות העולם כאלו שמתגיירים ונעשים יהודים.

עוד כתבו המקובלים, שרוב הגרים שיש בעולם - הם מבני אדום, אבל מבני ישמעאל כמעט ולא התגיירו גרים. והסיבה לזה היא, שעשיו ויעקב היו בנים של יצחק ורבקה, ושניהם היו ביחד בבטן אימם, רבקה הצדקת, וכך נדבק בעשיו שהוא אדום, קצת 'ריח תורה' מיעקב. אבל ישמעאל היה בן של הגר, ולא היה ביחד עם יצחק, ולכן לא נדבק בו ריח תורה, וממילא אין מזרעו גרים.

וזה הרמז בפסוק, כי המילה 'הר' רומזת לשם 'א-להים', שם הדין, והגימטריא של 'א-להים' בריבוע דהיינו 'א, א-ל, א-לה, א-להי, א-להים' היא מאתיים (200), ויחד עם עוד חמש האותיות זה עולה למנין מאתיים וחמש (205), כמו הגימטריא של 'הר'.

ובשעת מתן תורה, כאשר הקב"ה פנה לאומות, התמתק אצלם קצת שם 'א-להים', ולכן לא נכתבה המילה 'הר' שרומזת על ה'דין' אצל 'שעיר' שזה

יום ראשון

אין ברכה כתורה

הפרשה שלנו 'וזאת הברכה' מתחילה בפסוק **'וזאת הברכה אשר ברך משה את בני ישראל לפני מותו'.** ולכאורה, היה מצופה שהתורה תמשיך מיד בברכות שמשה בירך את כל השבטים: **'יחי ראובן ואל ימות וכו'**, אבל התורה ממשיכה בדברים אחרים לגמרי, שלא נראים קשורים בכלל לברכות שבירך משה רבינו, **'ה' מְסִינִי בָּא וְזָרַח מְשִׁעִיר לָמוֹ, מִיָּמֵינוּ אֶשְׁדֵּת לָמוֹ, תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב'.**

את השאלה הזאת שאל מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', ותירץ, שהברכות הללו שבירך משה רבינו את כל השבטים לפני מותו, הן היו נשגבות, ואי אפשר להשוות שום ברכה בעולם לאותן ברכות שבירך משה רבינו בעצמו. ובכל זאת רצה משה רבינו להדגיש לבני ישראל, שהמטרה של כל הברכות שלו היא לא סתם לברך אותם, אלא בשביל שבני ישראל ילמדו תורה ויקיימו מצוות בלי טירדות ועול מיותר.

ולכן, רק אם באמת ילמדו תורה ויקיימו את המצוות, או אז יזכו לקבל את הברכות שלו. אבל אם חלילה לא יעסקו בתורה ובמצוות - הברכות לא יתקיימו. ויש לזה רמז במילים **'וזאת הברכה'**, שהם בגימטריא (שש מאות ארבעים ושש), כמנין המילים 'זו היא התורה' עם הכולל (646), שהתורה היא הברכה הכי גדולה בעולם, וכל הברכות של משה מותנות בקיום התורה, ולכן לפני שהתחיל משה לתת את הברכות, דיבר בשבח התורה, כי הן התנאי המקדים לכל הברכות שלו.

יום שני

מיתוק הדין במתן תורה

משה רבינו מספר בדבריו לבני ישראל

יום שישי הדרכים לגאולה

אחת השאלות ששואלים את האדם כאשר הוא מגיע לשמים, היא 'ציפת לישועה'?

כלומר, יש חובה על כל אחד לצפות לישועה, ולעשות כל מה שביכולתו, בשביל להביא את הגאולה השלימה.

מין 'אביר יעקב' מביא בספרו 'מחשופ הלבן' את מה שאנחנו נוהגים לומר בתפילה בחודש ניסן אחרי קריאת פרשת הנשיאים: **'שבט יהודה בדוחק ובצער'**, ומסביר שאנחנו מבקשים מהקב"ה שיראה בצער השכינה, שהיא מידת המלכות, ובזכות 'יהודה' שהוא מידת 'מלכות שבמלכות', ובזכות המשיח שיצא משבט יהודה, יגאל אותנו הקב"ה.

ועל פי זה מסביר את מה שאמר משה רבינו: **'וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה'**, משה רבינו התפלל שהקב"ה יגאל אותנו מהגלות, שנרמזת במילים 'שמע ה'', שהיא עולה בגימטריא [עם שלושת אותיות 'שמע'] כמנין תיבת 'גלות' (ארבע מאות שלושים ותשע), וזה בזכות שלושת התפילות שבני ישראל מתפללים ערב בוקר וצהריים, שזה נרמז במילה 'שמע', ראשי תיבות **'שחרית מנחה ערבית'**.

ועוד עניין רמז כאן משה רבינו, שהציאה מהגלות תהיה בזכות מצוות הצדקה, כמו שאמר הנביא ישעיה (א) (ז) **'ציון במשפט תפודה ושביה בצדקה'**. **'שמרו משפט ועשו צדקה פי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות'** (שם נו א). וזה רמזו במילים **'ידיו רב לו'**, 'רב' עולה בגימטריא כמנין תיבת 'צדקה' (עם הכולל) [202].

ובסיום התורה נסיים בדברי 'אביר יעקב' בסוף ספרו 'מחשופ הלבן' **'יהי רצון מלפניו יתברך שיקרב ביאת משיחנו בקרוב, ויקים מקרא שפתוב בלע המות לצחצח, ויחזיר שכנת עזנו לבית קדשנו ותפארתנו, ויקבץ נדחי נפוצותינו, ואז נעבד אותו עבודה שלמה כלנו, יראו עינינו וישמח לבנו, ונאמר בפה אחד הנה אלהינו זה קוינו לו, אמן פן יהי רצון'**.

יום חמישי איך ניגאל ללא זכויות?

אחד מעיקרי התשובה שצריך בעל תשובה לשים את לבו אליו, הוא 'תיקון השכינה', כי כאשר אדם חוטא - הוא לא מזיק רק לעצמו, אלא מזיק גם לשכינה הקדושה, שבגלל החטאים היא נמצאת בגלות, וסובלת, עד שבני ישראל יחזרו בתשובה, ואז היא תתקן ותשוב למקומה.

מין 'אביר יעקב' בספרו 'מחשופ הלבן' הוסיף וביאר, שלכן הצער על גלות השכינה לא שייך רק לאדם פרטי, אלא שייך לכל ישראל, בגלל שכולם תלויים בה. ועיקר הגאולה תהיה בזכות שבני ישראל יפסיקו לשים לב רק לצרות ולקשיים שלהם, ויתחילו להתמקד בצער השכינה. הזכות הזאת שבני ישראל לא יחשבו רק על עצמם, אלא על תיקון השכינה, היא תביא את הגאולה.

על פי זה מפרש רבינו את הפסוק בפרשת בחוקותי **'ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתי ולא געלתי ללכלתם להפר בריתי אתם'**, המילה 'לכלותם' כתובה חסר ללא האות ו' לפני התי"ו - 'לכלתם', מלשון 'פלה', וזה רמז לשכינה הקדושה שנקראת 'כלה', שהקב"ה אומר מדוע 'לא מאסתי ולא געלתי', בגלל שכל המחשבות שלהם נתונות רק לשכינה הקדושה - 'לכלתם' שתצא כבר מהגלות.

וזה גם מרומז בפרשה שלנו, בדבריו של משה רבינו שאמר: **'ישא מדברתיך'**, 'דברותיך' זה רמז לשכינה הקדושה, שהיא בגימטריא שש מאות שבעים ושש (676), כמנין של אחד מהשמות של השכינה, שם אדני, כאשר הוא נכתב במילוי אותיות [אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד, עם האותיות והכולל].

ולפי זה יתפרש הפסוק כך:

'ישא' - בזכות מה תהיה לבני ישראל נשיאת ראש בגאולה השלימה? בזכות **'דברותיך'** - בזכות שיחשבו על צער השכינה, ואז יגאלו אפילו אם לא יהיו ראויים להיגאל מצד המעשים שלהם.

על משה רבינו: 'יפיית מבני אדם' - שקיבל את השבח הכי גדול שיש מכל בני האדם, כמו שכתוב **'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה'**.

ומה הוא השבח? 'חן', שזו התורה הקדושה עם כל הפירושים שלה, 'הוצק על שפתותיך' שהוא ידע אותם, את כל הפירושים שבתורה.

יום רביעי חביבות ישראל

האהבה שאוהב הקב"ה את בני ישראל היא אהבה אין סופית, 'אהבה שלא תלויה בדבר', ולכן אפילו שבני ישראל חטאו, ועשו את העגל מתחת הר סיני, שאין עזות גדולה מזו, כמו שדורשת הגמרא 'עלובה כלה שמזנה בתוך חופתה', אבל עדיין 'חביבותא היא גבן', עדיין הקב"ה אוהב את בני ישראל.

ולכן מיד אחרי חטא העגל אמר הקב"ה לבני ישראל לבנות את המשכן שיכפר על העגל, וכמו שדורש התנא רבי יהושע בן לוי במסכת שבת (פח): את הפסוק **'אשכל הפקר דודי לי בכרמי עין גדי'**, 'מי שהכל שלו' [זה הקב"ה] מכפר לי על 'עוון גדי' [מלשון עין גדי], ואיך? על ידי 'צ'רור המר דודי לי בין שדי ילין', על ידי בניית המשכן והשראת השכינה שם.

כתב מין 'אביר יעקב' בספרו 'מחשופ הלבן', שבאותה שעה שבני ישראל עשו את העגל, החטא היה כל כך גדול, עד שבני ישראל היו ראויים להיקרא 'עמים', שהם ח"ו ככל העמים, אבל הקב"ה מרוב אהבתו לבני ישראל המשיך לחבב אותם גם אז.

וזה הפירוש של הפסוק **'אף חובב עמים'**, כאילו נכתב בסדר שונה 'אף עמים חובב', אפילו בשעה שהיו ראויים להיקרא 'עמים', עדיין 'חביב' אותם הקב"ה.

ורמז לכך שהפסוק מדבר על חטא העגל, שהמילים 'אף חובב' עם האותיות עולות בגימטריא כמו המילה 'עגל' עם התיבה והכולל (105). וגם המילה 'עמים' ראשי תיבות 'יום מעשה עגל מסכה', אבל עם כל זה עדיין 'חובב'.

